

շունչ սխտեմայով մեռցնում են ուսումնա- սիրութեան և ուրեմն ընթերցանութեան պահանջը նոր սերունդի մէջ:

Գրագիրութիւն, այբբէն սովորեցնելը, առանց զարթեցնելու պահանջ դէպի վառ մտաւոր կեանքի, մեռած մեքենայական գործողութիւն է, որ ոչինչ կենսարար արդիւնք երբէք չի ունենայ: Եւ կարող են արդեօք գրադարութիւնը, այդ բառի լայն նշանակութեամբ, զարթեցնել մեր մանկավարժների պէս մարդիկ, որոնք իրանք սկսած ծխական դպրոցների վարժապետե- լիք մինչև ձեմարանի պրոֆեսորները, ի- րանց ամբողջ կեանքը իրանք ոչ մի գիրք չեն կարդում, իրանք մտաւոր կեանքով չեն ապրում:

Մեր դպրոցները ոչ արհեստ են սովորեց- նում, ոչ էլ գրագիրութիւն են տարածում:

Գ. Ա.

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՆԱՄԱԿ ՍԱԼԵԱՆԻՑ

Օգոստոսի 14

Աշխարհիս վերջը մօտեցած գուշակող և շու- տով երկրի բոլոր ազգերը անդ դատաստանի կարչելու յատուկ նշան գիտաւոր աստղի երե- ւալը, տեղիս պարսիկ և հայ նախապաշարված- ների վրա մեծ ահ ու սարսափ էր գցել: Այս տարվայ առաւ քրիստոս մեծ քանակութեամբ ցորեն և գարի ունեցող պարսիկներից դիմած են մէկ տարի ժամանակ խնդրելու համար մեծ Մարգարէի միջամտութեամբ: Մի քանի քրիս- տոնեաների և պարսիկների մէջ կատարեալ հա- մաձայնութիւն է կայացել աշխարհի վերջին վե- րա սուրբ գրքերի նշաններով էլ, թէ ազգ ազգի վրա պիտի վեր կենայ, և թագաւոր թագաւորի վրա, կը լինեն սովեր, աստիկ մանր: Այդ ա- մեն նշանները կատարված են համարում Ֆրան- սիայի և Պրուսիայի մէջ պատերազմից սկսեալ մինչև Շէյն Իքսադուլտի կատարած եղեռնա գործ արշաւանքը: Սպանիի բնակիչներին պակ- սում էր այդ նշաններից միայն երկրաշարժը, որ ահա բախտաւորապէս նա էլ ամսիս 10-ին, եր- կուշաբթի առաւօտեան 3-որդ ժամին տեղի ունեցաւ: Սպանիում բաւական զգալի եղաւ երկրաշարժ և կէս րօպէսով միմեանց ետեից եր- կու զարկ կրկնվեցան:

Այս տարվայ վարուցանքի աջող բուսակա- նութիւնը առաւօտեան վարձաւորեց Լենկորանի, Սալեանի, և Զալաթի նահանգների հողագործ- ներին անցեալ տարվայ իրանց կրած զրկանք- ների համար: Միայն ափսոսում են որ պուզը 1 րուբ. 60 կոպէկով վաճառվող ցորենը և 80 կոպէկով վաճառվող գարին, այժմ բաւական իջնելով ծախվում է ցորենը 60 կոպէկով, իսկ գարին 24 կոպէկով:

Գաղով պատկանելի հեղինակի մեծ ապէս ընդարձակ ված նախ կին հայեացքն ե- րին, ընթերցողը կը գտնի, որ հաստատաիմն գիրքերը, որոնց վրա կառուցած է այս հայեաց- քը նոր գիտեր չեն և ինչ էլ վերաբերում է մանաւոր պարագաներին՝ սոքա ծաղկանքաւ և սեթեթեալ մածուցած դարձաւոր են Ֆրեդէ, Կարոմէր, Ռենան, Լափեթի և այլոց շինած տան պատերի վրա: Այս պարագաներից մէկը՝ այսպէս ասենք՝ ex abrupto վճիռ է պ. Լափեթի կողմից: Մովսէս Խորենացիի համար, բացառ- րում է պ. Լափեթը: Մար-Աբասը մատի փաթա- թանք էր, որով իր ժամանակակիցների աչքերը կապեց ու իր աշխատութիւնը աւելի բարձր գնահատելու պատճառաւ յօրինեց և նիւնէի գիւմար: Մովսէս Խորենացիին խաբեայ էր, նա իր ժամանակի որդին էր և այն ժամանակ, շատ էր պատահում այս տեսակ գրականական խաբե- բանքը...

Մովսէս Խորենացիի ամբիժ արդարամտութի- նը, ճշտութիւնը ընդունում է մինչև անգամ Renan ասելով Moise de Khorène si credul et si honnête... իսկ պ. Լափեթի համար նա խաբե- բայ է... Մենք այս կէտի վրա չենք ուզում երկար կանգ առնել, որովհետև չուտով պիտի հաղորդենք «Մշակի» ընթերցողներին մի ուրիշ

ՆԱՄԱԿ ԽՄԱԳԻՐԻՆ

Թիֆլիս 20 օգոստոսի

Ձեր լրագրի 153 համարում կարդացի որ իբրեւ թէ ես վերադառնալով Կ. Պոլսից, ամեն տեղ ծաղրում եմ այնտեղի հայերին և խմբագիրնե- րին:

Յայտնում եմ որ այդ բոլորը զրպարտութիւն է, որովհետեւ ես մի այնպիսի ընդունելութիւն գտայ նրանցից, որ երբէք մոռանալու չեմ, մնում է ինձ միայն յայտնել նրանց իմ խորին և անկեղծ շնորհակալութիւնս:

Իշխան Ն. Ամատունի

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

Ստացանք բժիշկապետ Անդրէաս Դանիւլէ- դեանցից 10 րուբլ յօդուտ «Journal d'Orient» լրագրի: Առաջվայ փողերի հետ կան 46 րուբլ:

Կիրակի օգոստոսի 23-ին Արծրունու թատրո- նում կը լինի հայոց սիրողների ներկայացում, պ. պ. Արտաշէս Յակոբեանի և Մօյսիսեանի մաս- նակցութեամբ: Կը խաղան առաջին անգամ «Հերկուլէս», կամ կանաչ խի պանդոկ» կատա- կերգութիւն մի գործողութեամբ: Ներկայացման երկրորդ բաժնում կը լինի Զաւէտ. Արտաշէս կը կարգայ և կերպէ, Աղայեանց կը կարգայ, Մօյսիսեանց կերպէ, Սահակեանց կը կարգայ և Բաղդասարեանց կածէ թաւի վրա: Սկիզբը 8½ ժամին, թատրոնի գնեք սովորական են: Տօմ- սակները կարելի է ստանալ թատրոնի կասա- յում:

Օգոստոսի 20-ին Թիֆլիսի Մաղովայա փողոցի վրա պ. Մարգարովի շինութեան մօտ խողովակ շինելու ժամանակ հողային պատերը քանդվել են և երեք մէկից հայ մշակներ տակն են մնացել: Երկու ժամից յետոյ հանում են մեռած մէկի- ների դիակները: Պատում են, թէ մշակները առաջարկել են պ. Մարգարովին տախտակներով ամրացնել հողային պատերը, բայց Մարգարով հրաժարվել է: Յանկալի էր հրապարակապէս ի- մանալ, թէ պ. Մարգարով ինչպիսի վարձատրու- թիւն կը տայ մեռած մշակների ընտանիքին կամ ազգականներին:

Այս օրերս մենք պատահմամբ մտանք Թիֆլի- սի Սլավոնականայա հիւրանոցը մեր մի ծանօթի մօտ: Հարկան № 11 սենեակից անասիկ ազմուկ, երգեցողութիւն, շարմանկի ձայներ էին լսվում: Հարցրինք, իմացանք որ դա մի երիտասարդ հայ քահանայ է Ն. Եկեղեցու որ թէք է անում թե- թե վարքի կանանց շրջանում: Տէր-հայրը հար- բած, պար էր գալիս տրիպակա պարը իսկ կանայք ծափ էին տալիս:

«С. Петерб. Вѣд.» լրագրում կարդում ենք, «Այս օրերս մեր միջնորդութիւնը ստացել է Կ. Պոլսի ռուսաց հաւատարմատար պ. Օնուկից հե- տեալ հաղորդութիւնը: «Վերջին առաջարկու- թեան վրա, որ արեւ են դնալաները Բ. Գրանը

գրքի») բովանդակութիւնը, որտեղ և բացատրվում է թէ Խորենացին չէ խաբել այլ խաբվել է: Գեռ- ևս այս տեսակ ապարդիւն նախադէպը չէր ըն- կած Խորենացու գերեզմանի վրա, որը գցում է պ. Լափեթը:

Ահա այս գրքի սեթեթեանքը «Մովսէս Խորե- նացիի պատմութիւնը Հայկի թագաւորացի սե- րունդների վրա, բնաւ չեն կրում օտարա- կան, կանանք անընդմիջաբար՝ քաղցեալան յատկութիւններ: Հայկից սկսած մինչև Տիգրան մեծն և նովա հանդերձ մեծք տեսնում ենք ազ- գային հայ հերոսներ: Այսպիսի տիպեր, ինչպէս են՝ Հայկ, Արամ, Արայ և Տիգրան մեծն չէին կարող ստեղծվել քաղցեացիից, որպէս հաւատաց- նում է Մովսէս Խորենացին Մար Աբասի չըր- թունքով, այլ հայից և միայն հայից: Այս վսեմ պատկերների ստեղծողները հայ լիպստաներն էին»:

Չէ որ ինքը Խորենացին բազմիցս անգամ կրկնում է թէ այդ պատմութիւնները (այսինքն Մար-Աբասի հաղորդած փաստերը) համապա- տասխանում էին իր ժամանակվայ ժողովրդա- կան վէպերին ու երգերին: Ուրեմն...

Մովսէս Խորենացին պատմում է թէ ինչպէս
(*) «Ванскія надписи и значение ихъ для истории передней Азіи» К. Патканова.

կատարել 61-որդ յօդուածը Բերլինի գաշնագրի, Թիւրքիան պատասխանեց որ ներկայ ժամանա- կում հազիւ թէ հնարաւոր լինի խաղաղ լեֆօրմ- ներ մտցնել Հայաստանում, որովհետեւ այնտեղ զեռ վերականգնեցրած չէ կատարեալ կարգ և զեռ հանգստութիւնը քրիւղերի պատամբութե- նից ապահոված չէ: Կ. Պոլսի կարենտի կարծի- քով իշխալ պարտաւորութիւնների կատարելը այն ժամանակ հնարաւոր կը լինի, երբ Թիւր- քիան վերջնականապէս կը մտցնէ կարգ և հան- գատութիւն վանում, և աջողութեամբ կը վեր- ջացնէ քրիւղերի խնդիրը Պարսկաստանի հետ: Ինչ որ վերաբերվում է այն միջոցների, որոնք այդ գործի մասին գործ են դրվում, Բ. Գրանը իր ամբողջ ուշադրութիւնը դարձրել է նրա վրա և յոյս ունի չուտով նպաստաւոր հետեանքների հասնելու:

ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅՈՑ ԻՆԿԻՐ

Վիէնայի «Journal d'Orient» լրագիրը իր № 34 մէջ յայտնում է որ այն օրից, երբ նա մտցրել է իր պրօգրամի մէջ հայոց խնդիրը, խմբագիրը ամեն օր այլ և այլ տեղերից շնորհաւորութիւններ և համակ- րական նամակներ է ստանում, թէ եւրօ- պայի դիպլոմատիական շրջաններից և թէ մանաւոր անձինքներից: Եւրօպական լրա- գիրները սկսեցին արդէն արտատպել նրա յօդուածները թիւրքաց հայերի վերաբե- րութեամբ: Ֆրանսիական լրագիրը շնորհա- կալութիւն է յայտնում թէ Եւրօպական լրագիրներին, թէ Կ. Պոլսի «Մասիս» և Թիֆլիսի «Մշակ» լրագրին, որ սրանք ար- տատպում են «Journal d'Orient» լրագրի յօդուածները և ջիւրմ համակրում են նը- րան: Լրագիրը խոստանում է հաստատա- մտութեամբ առաջ տանել իր պաշտպա- նած հայոց խնդիրը, հիմնվելով օրինական սկզբունքների վրա և տարածելով այդ խնդրի վերաբերութեամբ այն գաղափար- ները, որոնք անբաժան են մարդկային ընդհանուր իրաւունքից:

Նոյն համարում լրագիրը տպում է մի երկար յօդուած, որ նրա ասելով պատկա- նում է մի մեծ հեղինակութիւն ունեցող մարդու գրչին և որի մէջ գծադրված են այն լեֆօրմները, որոնց մտցնելը անհրա- ժեշտ է թիւրքաց Հայաստանում:

Այդ յօդուածի հետ մենք «Մշակի» հե- տեալ համարներում կը ծանօթացնենք մեր ընթերցողներին:

Իր նախընթաց համարներում «Journal d'Orient» ծանօթացրեց իր ընթերցողնե-

րին ընդարձակ և մշակված յօդուածներով թիւրքաց Հայաստանի վիճակագրութեան հետ, որ մենք աւելորդ ենք համարում արտատպել, քանի որ Հայաստանի վիճա- կագրութիւնը ծանօթ է մեզ, հայերիս:

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Լրագիրները հաղորդում են հետեւալ տե- ղեկութիւնները: Պրօֆեսոր Ադոլֆ Վազներ արտասանեց Բարմենի մէջ մի ընտրողական ճառ, որով ի միջի այլոց յայտնեց, թէ, խօսելով իշխան Բիսմարկի հետ Կիսսին- գենի մէջ, նա տեղեկացաւ, որ իշխանը մտադիր է մտցնել ապահովութիւն ծերու- թեան և հիւանդութիւնների դէմ և որ նա մտադիր է ծխախոտի վրա աւելի մեծ հարկեր դնել այն նպատակով, որ այդ հար- կից ստացված եկամուտը միջոց ապա- ւորներին զանազան պատահարների դէմ ապահովելու համար: Այդ նախագծի աշու- ղութիւնը անկարելի է առանց զբաղական նշանաւոր միջոցների և ծխախոտի հարկի մեծացնելը իշխանը ամենալաւ միջոց է համարում հարկաւոր եղած գումարը ձեռք բերելու համար:

Գերմանական կառավարութիւնը վերջին ժամանակներում աշխատում է իր կողմը դարձնել սօցիալ-դեմոկրատներին, որպէս զի նրանց օգնութեամբ ընտրութիւնների ժա- մանակ կարողանայ յաղթել ազատամիտներին և առաջադէմներին: Սակայն կառա- վարութեան պաշտօնական լրագրի մէջ տպված է հետեւեալը. «սօցիալիստների դէմ ուղղած օրէնքը ցաւակցութեան ար- ժանի, անբնական մի երեւոյթ է: Բոլոր քա- ղաքայիները պէտք է ցանկանան, որ դո- նեա ի սէր հաւասարութեան և կարծիք- ների ազատութեան սկզբունքների այդ օ- րէնքը որքան կարելի է շուտ ոչնչացվի: Սօցիալիստները չեն ցանկանում ոչնչացնել պետական պիժման կազմակերպութիւնը, նրանց համար ներկայումս գործունեու- թեան աւելի ընդարձակ և օգտակար աս- պարեզ է բացվում: Ոչ ոք չէ կարող մեր- ժել, որ մեր բանւոր դասերի վիճակը չափից դուրս անբաւականացուցիչ է և որ նրանց դրութեան բարեօրոնը կառավարութեան ամենապիտաւոր հոգսերից մէկն է: Կառա- վարութիւնը արդէն ի նկատի ունի միջոց- ներ բանւորների դրութիւնը բարեփոխու- համար և այդ միջոցները կարող են աւել- լի էլ ընդարձակորէն գործադրվել: Կառա- վարութիւնը ուշադրութեամբ կը քննէ այն

նացին, նոյնպէս և վաղարշակը գիտակցաբար անտես են արել վերել մասնագիտաց արած աղ- բուրները և այլն»:

Սրանից յետոյ ոչ պահան էֆֆէկտով բա- ցատրվում է թէ այն ժամանակներում Նիւնուէի գիւմար չէր կարող լինել և այլն այնպիսի ծա- մած ու ծամծմված յայտնի դրբեր... Չեմ կար- ծում որ Թիֆլիսի հնա գիտական ժողովը, որի համար գրած է այս գիրքը, մի նոր, մինչև այժմ անյայտ միտք գտնի նրա մէջ: Ինչ էլ վերաբերում է պ. Լափեթի քրմերին, առաջ ենք բերում դառամնալ պօետի հետեւալ տուրը:

«Նոքա էին աղաւաղիչք ին պատմութեան, շայտարմանակ բարդողը վերայ ձեր հուռ- թեան»:

«Հայկակէն՝ Հայկ բանա ստեղծողը ցնորից Վար-Իրասին խաբողը թէ խելըդ գլուխդ բերես»:

Մեր գիտնականի, պ. Լափեթի, մեծ ապէս ընդարձակ ված նախ կին հայեացք- ները մի գուցէ թէ ունեն իրանց ծագման հե- ղինակ մածանուն աղաղեմանի, բազմախառ հնախօսի, Բրուսի մա՞րը...

Գառ. Եղորտեան

Յ Ե Յ Տ Ե Ր Ե Ր Ո Ւ Թ Ի Ի Ն Ն Ե Ր

144 Արժույթնու գաղտնի 144
ամենախիստ պահանջարկ
մեծի և հաշվարկի

ՔԱՆԱԿՈՒԹԵԱՄԲ ՎԱՃԱՌԵԼՈՒ համար ստացված է ՕՂԻ ՇՏՐԻՏՏԵՐԻ, արտասահմանի զանազան ԿՕՆՏԱՆՍՏԵՐ և ԽՄԻՉՔՆԵՐ և ՎԱԿՍԱՆ «Ժախ»։ Գները չափաւոր են։ Գործակալական պահանջարկ մեծ, Արժույթնու թատրոնի տակ բախում։ 2—3

Ա. ՊՐԻԴՈՆՈՎԻ և Ի. ՇԱԽՆԱԶԱՐՈՎԻ ԲԱՆԱԿԱՅԻՆ ԳՐԱՍԵՆՆԱԿԸ Սերգիսիական փողոց պետական բանկի բաժնի գրասենյակ։ Գնում և ծախում 0/0 թղթեր, փոխանցքներ է անում Ս. Պետերբուրգ, Մոսկովա և Օդեսա, նոյնպէս և Ֆրանսիա, Անգլիա և Աւստրիա։

ԱՊԱՀՈՎՈՒՄԷ ներքին 1 և 2 փոխառութեան տոմսերը հանգչելուց 50 և 10 տարաբաղադրանքները գրասենյակը խնդրում և ռաբոտիկ ԲԱՆԱԿԱՅԻՆ ԳՐԱՍԵՆՆԱԿԸ փաստային ծախսի և գրոշմելու մարկաների համար իւրաքանչիւր ապահովագրի համար 10 կոպէկ։ 2—3

ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՈՒԻ ՈՒՍՈՒՑԻՉ անունով ՄԵՐ ԵՐՐՈՐԴ ՏԱՐՈՒԱՅ ԴԱՍԱԳԻՐՔԸ լոյս տեսաւ և ծախվում է Կովկասեան ու Կենտրոնական գրադաճառանոցներում։

Գինն է 40 կոպէկ։
Իսկ ով ցանկանում է հատը 35 կոպէկով ձեռք բերել, գինը ԿԱՆԻՍԻԿ վճարելով և ճանապարհահատար և իր վրա առնելով։
Թող գինն մեզ հետեւալ հասցէով։
Վ. Գրիգորի Արշունի։
Վ. Գրիգորի Արշունի։
Վ. Գրիգորի Արշունի։

ԾԱԽՎՈՒՄ ԵՆ 30% ԷԺԱՆՔԱՆ ԹԵՆ ՈՒՐԻՇ ՏԵՂ. մուրաբաներ, կոնֆետներ, ԿԱԿԱՍ, բրինձ, ԱՄԱՆԵՂԵՆ, բոլորեւ, թասեր, երես լուանալու ամաններ, չաշիկներ, ԲԱՆԱԿԱՅԻՆ, կերակրի ամաններ (սյուս), մատուցարաններ, ԿՈՂՊԵՐՆԵՐ, ԴԱՆԱԿԱՅԻՆ, գդալներ, ԳՐԻՉՆԵՐ, թուղթ, մատիտներ, տետրակներ, ՀՐԱՑԱՆՆԵՐ, ԲԵՎՈՂԱՆԵՐ, պրոմներ, ՄԱՀԱՍԱՆՆԵՐ, ՀԱՅՈՐՈՍՏ, տրիկո, պարուսին, թաշկինակներ, երեսքիներ, կլեմկա, գուլաներ, ԹԱՄԲԵՐ, ՊՈՐՏ-ՎԵՑՆ, խեբես, կոնեակ և այլն։ Թէ՛ մեծ քանակութեամբ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՆԵՐԻ համար ՊՈՒԴԸ 44 ր., 46 ր., 48 ր., 50 ր., 52 ր., 54 ր., և այլն։ Այդ բոլորը կարելի է գտնել ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԽԱՆՈՒԹԻ ՄԷՉ։

Մի և նոյն տեղը էժան գնով։ ԵՐԵՎԱՆ մաքնեղի, խմոր ԾԱՐԱԽԻ դէմ, ԽԻՆԱՅԻ գինի ջերմի դէմ, կարբոնաթ ֆոֆի, հեղուկ և ՍԱՊՈՆ, բոշկական թուղթ փատրիկոգեաի համար, պարսկական փոշի։ 55—100

Հրատարակութեամբ Ներսիսի Սիմոնեանց լոյս տեսաւ գերմանացի բժիշկ Շրէքերի «Տնային բժշկական մարմնամարզութեան» գրքիկի հայերէն թարգմանութիւնը 45 պատկերով, որոց միջոցաւ կարելի է կատարել առողջապահական բազմաթիւ մարմնամարզական կրթութիւններ ամեն տեղ, ամեն ժամանակ և առանց գործիքի։ Նա յարմարացրած է ամեն հասակի արանց և կանանց համար։ Գինն է 40 կոպ. ծախվում է Կենտրոնական և Կովկասեան գրադաճառանոցներում, նոյնպէս և պ. Մ. Վարդանանցի մօտ։ Тройцкій пер. типография Вартамянца, въ Тифлисе.

Ա. Գ. Է. Ն. ծախվում է
«ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՈՒԻ ՈՒՍՈՒՑԻՉ»
Անունով մեր ՉՈՐՐՈՐԴ տարուալ գրասարքը Կենտրոնական և Կովկասեան գրադաճառանոցներում։
Գինն է 60 կոպէկ
Գումարով անողներին գինը կը լինի։
Իսկ ով ցանկանում է հատը 55 կոպէկով ձեռք բերել, գինը ԿԱՆԻՍԻԿ վճարելով թող գինն մեզ հետեւալ հասցէով։
Վ. Գրիգորի Արշունի։
Վ. Գրիգորի Արշունի։
Վ. Գրիգորի Արշունի։

Въ Редакціи газеты
«МШАКЪ»
Продается
„ЭКОНОМИЧЕСКОЕ ПОЛОЖЕНІЕ
ТУРЕЦКИХЪ АРМЯНЪ.“
Д. Григорія АРЦРУНИ.
Брошюра напечатана въ Москвѣ.
Цѣна 25 коп.

Մ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆՑԻ ԵՒ ԸՆԿ. ՆՈՐ ՏՊԱՐԱՆԸ
Տեղափոխվեցաւ Գաւոթիկայա փողոցից աւելի յարմարաւոր տեղ, այն է՝ ՏՐՈՒՑԻ փողոցը № 11. փոփոխութեան ետեւի քուլան։ Ընդունվում են ամեն լեզուով և ամեն տեսակ պատուէրներ ամենամատչելի գներով։
Նոյն տպարանում ընդունվում են և պատուէրներ ՊԱՏԿԱՆԵՐԻ ՓՈՐԱԳՐՈՒԹԵԱՆ տպագրութեան համար փայտի և պղնձի վրա։

«Ի Ե Ն Թ Ը»
ԱՐԿԱՍԵՐ ՎԵՐՁԻՆ ՌՈՒՍ-ՌՈՒՐԱԿԱՆ ՊԱՏԵՐԱՍԽԻՑ ՀԵՂԻՆԱԿՈՒԹԻՆ ԲԱՅՅԻԻ
Տպագրւմ մաքուր թղթի վրա, գրեք բաղկանում 400 երեսից։ Թիֆլիսում ծախվում է «Մշակի» խմբագրատանը, Կենտրոնական գրադաճառանոցում, Կովկասեան գրադաճառանոցում պ. Զաքարիա Գրիգորեանցի մօտ, և պ. պ. Շահինեանցի, Բոգարձեանցի, Հովսէփեանցի ծխախոտի մագազիններում։
Գինն է 1 րուբլ 20 կոպ.

1880 թուից Թիֆլիսում բացվել են պանսիօն և կրկնական դաստառուններ, քաղաքային և գինուորական գիմնազիաների և բժշկական ուսումնարանի աշակերտների համար, և ուսումնարան երեխաներին պատրաստելու միջնակարգ դպրոցների համար։ Գաղիական, Գերմանական լեզուների և երաժշտութեան վարժութիւնը աւանդվում է գործնականապէս։
Երեխաներին ընդունում են ամբողջ տարի, ամենայն օր 8-ից մինչև 2 ժամ։
Միքայելեան կամուրջ, Նիկոլայեվսկի փողոցի անկիւնում, իշխանուհի Գրուզինսկու տանը № 21, որտեղ բովանդակվում է երրորդ բաժնի Հաշտարար դատարանը։
2—3 Բ. ԲԵՏՈՒՆԻ

ՄԱՆԿԱԿԱՆ ՊԱՐՏԵՉ
ՏԱՐԻՍԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆՈՒՄ
Ընդունելութիւնները սկսվում են օգոստոսի 20-ից, իսկ ուսումը սկսւում էր 1-ից։ Մանկական պարտեզի մէջ ընդունվում են մինչև 7 տարեկան երեխաներ, իսկ ճարտարական ուսումնարանում մինչև 13 տարեկանները։
Իշխան Ն. Ամատունու տուն, Վիլիամինովսկի փողոցի վերայ։
Բ. Միրիմանեանց

ԵՂԱՐՔ Կ. ԵՒ Ս. ՊՈՊՈՎՆԵՐԻ
ԱՌԵՏԻՍԻԱԿԱՆ ՏՆԻՑ
ՄՕՍԿՎԱՅՈՒՄ
Գրասենյակը Կոզնեցկի կամրջի վրա, Կ. Ս. Պոպովի տանը։
Պատիւ ունինք յայտնելու հասարակաց գիտութեան, որ մեր Ֆիրմայի ԹԵՅԻ առևտուրի համար բաց արինք նորերումն նոր խանութներ և հետեւալ քաղաքներում։
ԽԱՐԿՈՎՈՒՄ—Պետրովսկի փողոցի վրա, սեփական տանի
ԹԻՖԼԻՑՈՒՄ—Գոյովինսկի պրոսպեկտի վրա, Միրիմանեան տան։
ՍԵՎԱՍՏՈՊՈԼԻՍ—Բոյլշոյ-Մորսկոյ փողոցի վրա, Կոզնե վաճառականի տանը։
Ինչպէս այս, նոյնպէս և առաջուայ խանութները Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳՈՒՄ, ՎԱՐՇԱՎԱՅՈՒՄ և ԿԻԵՎՈՒՄ—Թէ՛ յոր առաջ է փոխտրի, կէս փունտերի և քառորդ փունտերի, ուղարկվում է մեր գլխաւոր պահեստի խանութից, որ գտնվում է Մոսկովայում, Կրասնոսելսկի փողոցի վրա, սեփական տան։ 8—30

ПРИСЯЖНЫЙ ПОВЕРЕННЫЙ
А. С. ФРЕНКЕЛЬ
Переѣхалъ на Солодакскую улицу, въ домъ К. Меликова.

ВЪ РЕДАКЦІИ ГАЗЕТЫ „МШАКЪ“
продаются слѣдующія нѣмецкія брошюры:
Die Oekonomische Lage der Armenier in der Türkei. von Dr. GRIGOR ARZRUNI. Uebersetzt von A. Amiranjanjanz. Preis 25 kop.
Die Hungersnoth in Türkisch-Armenien von Dr. GRIGOR ARZRUNI. Uebersetzt von A. Amiranjanjanz. Preis 20 kop.

ԹԵՅ ՍԻՐՈՂՆԵՐԸ ԵՒ ՃԱՆԱԶՈՂՆԵՐԸ պէտք է գտնել ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԽԱՆՈՒԹԻ մէջ թէ՛ լուս տեսակի ֆունտը 1 ր. 20 և 2 ր. և համեմատեան առաջինը 1 ր. 60 և հետեւիները 3 ր. հետ ամեն տեղ ԹԻՖԼԻՍՈՒՄ, որպէս զի իմանան Անգլիական խանութի մէջ ծախվող ամեն տեսակ թէ՛ յի համեմատական ԳԵՐԱԶԱՆՑՈՒԹԻՆԸ։ Բացի այդ Անգլիական խանութը կը աւանդէ ՄԱՔՈՒՐ Թէ՛ առանց թղթի և ԱՐՃՃԻ 40—100

ՀԱՆԱԲԱՐՈՒ Ս. ՄԱՐԻԱՄԵԱՆ ՕՐԻՈՐԴԱՅ ԳՊՐՈՑԻ
վարչութիւնը պատիւ ունի յայտնել յարգել հասարակութեանը, որ օգոստոսի 20-ից դպրոցը ԸՆԴՈՒՆՈՒՄ ԵՒ ԱՇԱԿԵՐՏՈՒՄ ՆԵՐ ամեն օր, առաւօտեան ժամի 8—12-ը, Հասցէն՝ Լազարեւսկի փողոց, տուն պ. Միկել-Շահազարեանցի։ 4—5

ՎԵՐԱԳՈՒՆԵՐ 4 ր., ծրծրներ 1 ր., ծալվող աթոռներ 1 ր. 50 և, ՓԱՑՏ-ԱՌՈՒ 4 ր., ԲԱԶԱՍՈՒՄ-ՄԱՀԱՍԱՆ 10 րուբլ և աւելի, Թէ՛ յի բաժաններ 25 և 30 և, մի աման քրոջներ 50 և, պատեւա ծխողների համար 60 և. ֆունտը, անգլիական ՎԱՆԱՆՆԵՐ և այլն ծախվում են ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԽԱՆՈՒԹԻ ՄԷՉ։
10,000 զոյգ գուլաններ 25 և.—ից զոյգը, 10,000 զոյգ կանանց ԳՈՒԼԱՆՆԵՐ 30 և.—1 ր., 7,000 մատուցարաններ 5 և.—5 ր., 1,000 ՄԱՀԱՍԱՆՆԵՐ 5 ր.—35 ր., 400 արշին բոմպէյ. 1 ր.—1 ր. 30 և, պարաֆինա 40 և.—1 ր., 300 հատ բէզովեր 4 ր.—35 ր., 700 պրոմ ԿԻՍԱԿՆՈՎ, 10,000 ֆունտ թէ՛ թէ՛ ՍԱՍՆՈՎ 1 ր. 65 և. երկաթի գրիներ իւրաքանչիւր ձեռքի համար ծախվում են ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԽԱՆՈՒԹԻ մէջ։ 37—100